

Äänitteen nimi: EU_kiinnostaa_jakso4_master.mp3

Äänitteen kesto: 00:50:09

Asiakas: miisa.tervala@samok.fi

Merkkien selitykset:

[?] = sanan kirjoitusasusta ei voi olla täysin varma, mutta merkitys on ainakin sinne päin. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [sana? 00:15:44]

[??] = sanasta ei voinut saada selvää, joten se on täysin epävarma tai sitä ei voitu kirjata ylös lainkaan. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [?? 00:15:44]

[tekstiä] = äänet tai litteroimatta jätetyt kohdat merkitään tekstiin hakasulkeisiin, esim. [naurahtaa] tai [haastattelu keskeytyy hetkeksi, kun haastateltava vastaa puhelimeen]

[äänite alkaa]

Haastattelija 1 [00:00:11]: Tervetuloa kuuntelemaan Samokin EU kiinnostaa -podcastia. Podcastissa sekä EU- että koulutuspolitiikan parissa työskentelevät asiantuntijat ja opiskelijat keskustelevat ajankohtaisista opiskelijoita koskevista EU-teemoista.

Puhuja 1 [00:00:25]: Katse, fokus ja työ, painopiste siirtyy vähän enemmän vielä Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan. Nähdään siellä niin valtavaa väestönkasvua, nähdään tässä suhteessa nimenomaan suuren suuria tarpeita.

Puhuja 2 [00:00:37]: EU on itse asiassa yksi niistä toimijoista, joka on hyvin varhaisessa vaiheessa ymmärtänyt koulutuksen merkityksen humanitäärisissä kriiseissä.

Puhuja 4 [00:00:49]: EU kiinnostaa.

Puhuja 5 [00:00:57]: EU on valtava kehitysrahoittaja. Yli puolet koulutuksen kehitysavusta tulee EU:lta ja sen jäsenmailta. Yksistään komissio rahoittaa kehitysmaiden koulutusjärjestelmiä miljardilla eurolla vuodessa. Suomenkin kehitysavusta osa kohdentuu EU-jäsenmaksujen kautta tähän komission yhteiseen pottiin. EU:n kehitysavulla tuetaan sitä, että lapset ja nuoret ympäri maailman pääsevät kouluun ja saavat koulussa laadukasta opetusta. Opetusta tuetaan paitsi pitkäjänteisellä kehitysyhteistyöllä, myös humanitäärisen avun kautta. Näin voidaan varmistaa oikeus koulutukseen myös kriisi- ja konfliktitilanteissa. Ja hyviä tuloksia on saatu aikaan. Yhä useampi lapsi, yhä useampi nuori pääsee kouluun. Ja erityisesti tyttöjen koulunkäynti on lisääntynyt. Eriarvoisuus maiden välillä ja sisällä on kuitenkin suurta eikä kouluissa välttämättä opita edes perustaitoja. Korona on aiheuttanut ennen näkemättömän koulutuksen kriisin. Se on iskenyt kaikkein voimakkaimmin heikoimmassa asemassa oleviin. YK:n kestävän kehityksen koulutustavoitteen saavuttaminen näyttää nyt entistä vaikeammalta. Nyt kun EU:n uusi rahoituskausi on käynnistynyt, inhimillisen kehityksen ja koulutuksen rahoitusta kasvatetaan, jotta näin ei kävisi. Tukea annetaan erityisesti Afrikkaan. Pitää muistaa, että koulutuksen tukeminen

edistää EU:n ulkopoliittisia tavoitteita, eli rauhaa ja vakautta. Sen kautta EU voi myös vaikuttaa eurooppalaisten arvojen mukaiseen yhteiskuntakehitykseen eli esimerkiksi edistää sukupuolten tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä globaalisti. Ja EU vaikuttaa. EU vaikuttaa näihin kysymyksiin monella tavalla. Ensimmäinen näistä on konkreettinen rahoitus. Toiseksi EU edistää globaaleja sitoumuksia ja ohjaa YK-järjestelmän toimintaa. Kolmas hyvin tärkeä keino on käydä vuoropuhelua, dialogia, kumppanimaiden kanssa koulujärjestelmien kehittämisestä. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n yhteisen kannan muodostukseen ja vaikuttamistyöhön. Tätä tehdään niin maatasolla kuin Brysselistäkin. Me haluamme, että EU jäsenmaineen on entistä merkittävämpi ja näkyvämpi globaali toimija koulutuksen kehittämisessä. Suomen koulutusosaamista osana unionia arvostetaan ja tarvitaan. Esimerkiksi Ukrainassa Suomi jo tukee EU-rahoituksella vähemmistöryhmien oppimista. Nepalissa Suomen ja EU:n yhteisellä rahoituksella tuetaan koulujärjestelmän kehittämistä ja heikommassa asemassa olevien pääsyä koulutuksen piiriin. EU:n uusia koulutusalan ohjelmia valmistellaan nyt kaikkialla maailmassa. Yhteisen vaikuttamisen kärsenä on globaali tiimityö, Team Europe, eli komission ja jäsenmaiden yhteistyössä toteuttamat ohjelmat ja hankkeet. Yhdessä meillä on paljon parempi mahdollisuus rakentaa kestävä tulevaisuutta kehittyvien maiden nuorille, jotka sitä erityisesti tarvitsevat. Globaali vastuunkanto on myös Euroopan etu ja eurooppalaisen edun mukaista.

Haastattelija 1 [00:04:43]: Moikka. Tänään meillä on jakson teemana EU:n globaali rooli koulutukseen suunnatussa kehitysyhteistyössä. Mä olen Roosa Veijola, ja studiossa meillä on vieraana komissaari Jutta Urpilaisen kabinetin jäsen ja viestinnän neuvonantaja Arto Virtanen sekä Pelastakaa Lapset ry:n vaikuttamistyön asiantuntija Emmi Pakkala. Tervetuloa mukaan.

Puhuja 2 [00:05:03]: Kiitos.

Puhuja 1 [00:05:04]: Kiitoksia.

Haastattelija 1 [00:05:05]: Te kumpikin olette hyvin mielenkiintoisissa ja kansainvälisissä töissä, niin tähän alkuun mua ja varmasti kaikkia kuulijoita varmasti kiinnostaisi kuulla, mitä te työssänne teette ja myöskin vähän, että mitä olette aiemmin tehneet urallanne. Tällainen kevyt työhaastattelukysymys tähän alkuun, mutta aloittaisiko vaikka Emmi?

Puhuja 2 [00:05:24]: Kiitos. Joo, mä olen taustaltani kasvatustieteilijä, ja mä olen edellisen urani tehnyt Unicefillä Saharan eteläpuolisessa Afrikassa opetusalan hommissa. Aloitin Malawissa, sieltä mentiin Ugandaan ja sitten Eritreaan, josta palasin Suomeen viime syksynä. Ja sen jälkeen olen ollut Pelastakaa Lapset ry:llä vaikuttamistyön asiantuntijana, ja nimenomaan lasten oikeuksiin koko urani olen keskittynyt. Siinä ehkä tärkeimmät. Ehkä voin vielä lisätä, kun Samokin podcastissa ollaan, olen myöskin aloittanut Suomeen palattuani

omat ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnot tuolla Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Musta tulee sosionomi.

Haastattelija 1 [00:06:03]: Hei, mahtavaa. Olet sitten itsekin kohderyhmää tässä kuuntelijana.

Puhuja 2 [00:06:08]: Kyllä, kyllä.

Haastattelija 1 [00:06:10]: No, Arto, sä työskentelet kansainvälisistä kumppanuuksista vastaavan komissaarin Jutta Urpilaisen kabinetissa. Kertoisitko sä vähän työstäsi ja urastasi ennen sitä?

Puhuja 1 [00:06:20]: Joo, lyhyesti aloitan Turusta, syntymä- ja opiskelukaupunkini, ja poliittinen historia oli pääaine Turun yliopistossa. Ja siitä aika paljon sen kiinnostuksen ja jonkin tyyppisen herätyksen saaneena itse sitten aktivoitin politiikassa, ja oikeastaan työura on ollut enemmän eri tavoin sitä sen jälkeen. Eli olen ollut eduskunnassa pariin otteeseen erilaisissa tehtävissä. Sitten olen ollut puolueen tehtävissä, puheenjohtaja Urpilaisen tiimissä aikanaan. Ja sitten edelleen, kun hän oli valtiovarainministeri, sitten oltiin valtioneuvoston kanslian ja valtionvarainministeriön palveluksessa. Sen jälkeen politiikkaan tuli pieni paussi, ja mä olin yksityisellä sektorilla viestintätoimisto Hill & Knowltonilla viitisen vuotta itse asiassa. Katsoin elämää, vaikuttamista ja yhteiskuntaa eri näkökulmasta, ja se oli hirveän virkistävää. Kunnes sitten avautui uusi, aika mieletön mahdollisuus, nyt kun mä katson omasta vinkkelistäkin, nähdä mitä tämä eurooppalainen on ja vieläpä tällaisen globaalin salkun kanssa. Eli tosiaan Urpilaisella on kansainväliset kumppanuudet tehtävänkuvana, mikä tarkoittaa 126:n kumppanimaan kanssa tehtävää yhteistyötä. Ja minä tässä osana hänen tiimiään, mulla on vastuulla, kuten totesit, viestinnän neuvonantajatehtävät laajasti. Sitten mä seuraan digitaalista politiikkaa, Tyynen valtameren aluetta, sitten tällaisia merten takaisia alueita. Joku totesi, että vanhoja tällaisia pieniä siirtomaa-alueita, jonka lisäksi mulla on sitten muutama Euroopan unionin jäsenmaa omalla vastuulla, joita katson vähän tarkemmin, Suomi mukaan lukien. Aika rikkaita ja erilaisia työpäiviä, ja kovasti olen nauttinut toistaiseksi.

Haastattelija 1 [00:08:03]: Tänään me keskustellaan tosiaan EU:n globaalista roolista koulutuksen saralla. Eli siitä, minkälaista kehitysyhteistyötä EU suuntaan koulutuksen edistämiseen maailmalla. Ja EU on yhdessä jäsenmaidensa kanssa maailman suurin kehitysavun antaja. Miten tämä näkyy teidän työssänne, vai näkyykö?

Puhuja 1 [00:08:21]: Kyllä se näkyy. Niin kuin totesit, virallista kehitysapua laskettaessa ollaan selvästikin maailman suurin kehitysavun antaja, mikä tietysti tarkoittaa sitä, että monessa kolkassa, jollei kaikissa kolkissa maailmaa aika hyvin tunnetaan se työ, mitä me tehdään. Meillä on nämä oman salkun puitteissa totesin, nämä 126 kumppanimaata. Jos

mieltii tätä maaryhmää ja sitten Euroopan unionin maaryhmää, niin mehän muodostetaan enemmän kuin runsas enemmistö esimerkiksi YK:n jäsenistä eli tästä globaalista yhteisöstä, mikä sitten yhdessä päättää kehityksen isoista linjoista. Kyllä tällä on valtavan suuri merkitys, että Eurooppa on ollut aktiivinen globaalien kehityksen auttajana, ja tällaisen omannäköisensä yhteistyön tekijänä. Me puhutaan aika paljon siitä, että se yhteistyön malli, mitä me kumppanimaillemme tarjoamme, millaista me haluamme rakentaa, lyhyesti todeten tällaista yhdenvertaista ja katsotaan samalta tasolta asioita ja haetaan win-win-ratkaisuja. Se on kuitenkin hieman poikkeava monesta muusta globaalista toimijasta. Mä sanoisin, että maailma on läsnä. Meillä on yhteiskumppaneita kaikki alla, meitä on kumppanimaita kaikilla mantereilla, YK-perhe on meidän suuri yhteistyökumppani. Kyllä EU:lla on iso jalansija tässä kansainvälisessä kehitysyhteistyökentässä.

Puhuja 2 [00:09:43]: Olen ehdottomasti samaa mieltä Arton kanssa, että se näkyy voimakkaasti. Omassa työssäni se näkyy monella tavalla. Se näkyy ihan sillä tavalla, että EU on valtava rahoittaja. Eli Suomen Pelastaa Lapset ry:n tämänhetkisestä kansainvälisen työn portfolioista vuosittainen rahoitus on suunnilleen saman verran kuin mitä tulee ulkoministeriöstä. Eli myös näkyy se, että EU:n tuki on kasvamassa ja EU:n tuki erityisesti hauraille alueille on kasvamassa. Lisäksi se näkyy ihan tuollaisissa temaattisissa asetteluissa. Otetaan esimerkiksi vaikka sosiaaliturva, joka tässä koronan myötä on noussut aika tärkeään asemaan. Erityisesti EU on nostanut sosiaaliturvan näkymistä aika voimakkaasti, se on ollut mielenkiintoista seurata, koska Suomella sosiaaliturva ei ole ollut mitenkään hirveän vahvasti fokuksessa, mutta sitä myötä, kun EU on sitä tuonut keskusteluun, niin Suomi on myös enenevässä määrin alkanut puhua sosiaaliturvasta. Ei välttämättä niinkään sosiaaliturvan tuottajana, mutta sen merkityksestä kehityskysymyksille ja kehitystuloksille. Eli näkyy tosi monella tavalla, ja musta on ollut hienoa huomata, nyt kun täältä Suomen vinkkelistä olen katsonut tuota tilannetta, niin Suomen ja EU:n kehityspolitiikat on kyllä todella linjassa. Sinällään on ollut helppo tehdä töitä, kun ei tarvitse kauheasti taistella sitä suurta kuvaa vastaan.

Puhuja 1 [00:10:58]: Kiitos, Emmi. Mulle tuli mieleen pari lukua tuosta vielä, puhuit tuosta sosiaaliturvastakin. Kaksi, mitkä tavallaan vahvistaa minusta oikeaa mielikuvaa, kuinka suuri vaikutus Euroopan uniolla on tähän globaaliin yhteisöön ja kehitykseen. Kun tämä pandemia alkoi, niin tosi nopeasti täällä Brysselissä ja tietysti instituutioiden piirissä tehtiin se huomio, että tämä tulee kohtelemaan tosi rajusti näitä kumppanimaita. Mitä heikommat instituutiot ja mitä enemmän yhteiskuntien sisällä on eriarvoisuutta yms., sitä vaikeampi on vastata tällaiseen haasteeseen. Ja niinpä kasattiin tällainen Team Europe Global Response eli tällainen globaali paketti. Sitä karrutettiin hiljalleen, siinä oli instituutiot, rahoituslaitokset ja eri Euroopan unionin jäsenmaat mukana. Se kasvoi aina 40 miljardiin euroon asti. Ja siinä puhuttiin ihan tällaisesta välittömästä humanitäärisestä avusta, ruoka- ja terveystaloudellisten pitkäjänteisemmästä kehittämisestä, mutta sitten myös sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista, mitkä väistämättä tästä tulee, niiden pehmentämisestä kumppanimaiden yhteiskunnissa. Yli 40 miljardia saatiin kasattua tähän verraten lyhyessä ajassa. Uudelleen ohjaamalla toki, että me etsittiin olemassa olevista resursseista niitä. Ja toinen luku vielä, meillä on nyt tälle rahoituskaudelle uusi instrumentti, joka ohjaa tätä meidän työtä, kun päätettiin tämä iso budjetti, niin sen sisällä on sellainen ihana kirjainlyhenne kuin NDICI

Global Europe, ja sen puitteissa me tehdään myös tätä kumppanuustyötä. Ja tämä väline on kokonaisuudessaan ihan karvan alle 80 miljardia euroa, ja sillä sitten rahoitetaan tietysti toiminta tämän budjettikauden eli kuluviiden seitsemän vuoden toiminnot. Nämä mun mielestä itsessään jo myös antaa vähän viitettä siitä, että ollaan vahvoja toimijoita.

Puhuja 5 [00:12:44]: Komisario Palmu poliisista päivää. Mutta jos nyt ihan tosissaan puhutaan, niin mikä se EU-komissaari oikein on?

Puhuja 6 [00:12:53]: Komissaari on Euroopan komission jäsen. Jokainen Euroopan unionin jäsenmaa valitsee oman komissaarin, ja tällä hetkellä komissaareja on 27 kappaletta. Komissaarit muodostaa yhdessä komission puheenjohtajan kanssa Euroopan komission, yhden EU:n toimielimistä. Jokaisella komissaarilla on oma vastuualueensa pääosastoittain, jotka vastaavat tavallaan valtioiden ministeriöitä. Komissaari on sananmukaisesti komissioon eli tehtävään sitoutunut, eikä hänen tule ajaa yksittäisen jäsenvaltion etua vaan toimia unionin parhaaksi.

Haastattelija 1 [00:13:26]: Voitaisiin sitten puhua tarkemmin EU:n koulutukseen kohdistuvasta kehitysyhteistyöstä. Tosiaan meidän Suomen komissaari Jutta Urpilainen on pitänyt esillä sitä, että koulutukseen suunnattujen kehitysyhteistyövarojen määrää tulee nostaa tällä budjettikaudella, ja tavoitteena olisi, että koulutukseen menisi vähintään 10 prosenttia kehitysyhteistyövaroista, kun se on ollut aikaisemmin noin 7 prosenttia. Millaiseksi te kuvaisitte EU:n roolia nimenomaan tässä koulutukseen suunnatussa kehitysyhteistyössä? Eli mitä kaikkea EU kehitysyhteistyössään tekee, esimerkiksi koulutuksen saavutettavuuden eteen?

Puhuja 1 [00:14:01]: Se on tosi merkittävä. Jos katsoo ensin lyhyesti, että mitä on tehty. Vuosien 2014 - 2021 välillä täältä meidän portfolion ja salkun kohdalla yli 4 miljardia ohjattiin nimenomaan koulutukseen tueksi. Se oli jo tässä vanhassa budjettikaudessa yksi sellainen kohtuullisen isonkin kokoinen potti ja painopiste. Ja komissaari Urpilainen, kun hän otti tämän tehtävän hoitaakseen, on nostanut omaksi henkilökohtaiseksi painopisteekseen vielä koulutuksen. Koulutus nähdään tämän inhimillisen kehityksen kehikon sisällä. Inhimilliseen kehitykseen siitä instrumentista NDICI Global Europe ohjataan vähintään 20 prosenttia tulevalla budjettikaudella, ja Urpilainen on tämän lisäksi päättänyt, tämä ei ole osa lainsäädäntöä vaan hänen päätöksensä, että vähintään 10 prosenttia pitää ohjata koulutukseen. Eli me tullaan kasvattamaan näitä koulutukseen kohdistettavia panostuksia. Mitä se sitten käytännössä on tarkoittanut, me puhutaan erilaisista välineistä, millä me toimitaan ja budjettituki on tässä koulutuksen kohdalla ollut se kaikista merkittävin ihan siitä syystä, että koulutus on kuitenkin pääsääntöisesti julkinen palvelu, ja se on valtion ikään kuin kannettavana, hoidettavana. Eli sen takia budjettituki, mikä kohdistuu sille kumppanimaan hallinnolle, tosin tiukoin edellytyksin, seuraamme hyvin tarkasti, miten sitä käytetään, mitkä on tavoitteet, mitkä on saavutetut tulokset ja näin pois päin. Jos siitä katsoo eteenpäin vielä, ehkä selvästi eniten panostamme ihan peruskouluun ja toisen asteen opetukseen. Johtuen tietysti siitä, että kun vähän miettii millainen profiili näillä

Euroopan unionin kumppanimailla on, ne on kuitenkin pääsääntöisesti vähemmän kehittyneitä yhteiskuntia, missä on sitten erityyppisiä haasteita. Tietysti myös korkeakoulutukseen on allukoitu melko merkittävästi. Ja sitten sellainen, mikä on selvästi nousussa, ammatilliseen koulutukseen, harjoitteluun ja tämän tyyppisiin skeemoihin panostaminen. Me nähdään, että se tulee tässä ihan varmasti vahvistumaan, ja siitä ehkä myöhemmin ehkä sananen lisää.

Puhuja 2 [00:16:12]: Haluaisin lisätä muutaman pointin. Artolla oli kattava kuvaus siitä, mitä EU tekee, mutta sellainen, mitä ehkä vähemmän nostetaan esiin on nimenomaan se pääsy laadukkaaseen koulutukseen hauraissa valtioissa ja humanitäärisissä kriiseissä. Nämä tulee eri varoista eli eri instrumentista niin kuin Arto tuossa puhui näistä instrumenteista, nämä tulee sieltä humanitääriseltä puolelta. EU on itse asiassa yksi niistä toimijoista, jotka on hyvin varhaisessa vaiheessa ymmärtänyt koulutuksen merkityksen humanitäärisissä kriiseissä. Eli YK-järjestelmässä esimerkiksi koulutusta ei lasketa humanitäärisissä rahoissa elämää pelastavien interventioitten joukkoon. Eli on todella vaikea, että jos tulee vaikka valtava tulva ja tarvitaan rahoitusta, niin sieltä CERF-rahastosta, joka näitä humanitäärisiä, nopeita rahoja antaa, niin sieltä on tosi vaikeata saada koulutukseen rahaa, tai pakolaiskriiseissä tai muissa vastaavissa. Sen sijaan EU:n humanitäärinen rahasto on ollut hyvinkin ymmärtäväinen sen suhteen, että koulutus on todella tärkeää. Sanotaan esimerkiksi tällaisessa pakolaistilanteessa, missä itse olen työskennellyt Pohjois-Ugandassa, Etelä-Sudanista alkoi tulla satoja tuhansia pakolaisia, niin EU-rahoituksella itse asiassa aika monet niistä alustavan vaiheen interventioista saatiin käyntiin ja saatiin turvattua lasten pääsy koulutuksen piiriin. Ja erityisesti varhaiskasvatukseen. Se on sellainen asia, mistä ehkä vähemmän puhutaan, mutta mikä on ihan todella, todella merkittävä asia maailman lapsille. Sitten toinen, mistä ei ehkä myöskään niin paljon puhuta, vaikka sekin on hyvin merkittävä, siis tämä EU:n tuki peruskoulutukselle. Iso osa siitä kanavoidaan tällaisen Global Partnership for Education -rahaston kautta, joka on sellainen laaja yhteisrahasto, johon eri maat ja eri instituutiot ja eri yhteenliittymät lahjoittaa rahaa ja sitten ne rahat annetaan jonkun maan koulutussektorille opetussektorin suunnitelman toimeenpanemiseksi. Se on ihan hirveän tehokas keino parantaa, kun pistetään rahoja yhteen puhutaan todella suurista rahoista ja saadaan paljon enemmän aikaan kuin, että kaikki tekisi jotain omaansa. Ja EU on GPE:n suurin rahoittaja. Se on semmoinen mun työni näkökulmasta todella tärkeä elementti, jota ei pidä unohtaa, kun puhutaan EU:n merkityksestä.

Puhuja 1 [00:18:34]: Komppaisin Emmiä vielä toteamalla, että se miten viittasit tähän, tavallaan, risteämäkohtaan, missä puhutaan humanitäärisestä avusta ja kehityksestä, niin täällä käytetään sellaista sanaa kuin nexus kuvaamaan tätä. Se on yksi sellainen, mikä sitoo täällä itse asiassa komission sisällä sekä komissaareja että pääosastoja niin, että kun täällä on Urpilaisen kollega Lenarčič, joka vastaa tästä humanitäärisestä avusta, he käy aika tiivistä vuoropuhelua tästä ja yrittää viedä tätä ajattelua nimenomaan esille. Tällaisista pitkittyvistä hankalista tilanteista pystyttäisiin liukumaan siitä humanitäärisen avun tilanteesta kohti erilaisia meidän kehityspolitiikan toimenpiteitä. Ja sitten siinä ehkä tällainen yleinen vakaus vielä olennaisena tekijänä siihen liittyy. Toinen pointti vielä vahvistamaan samaa viestiä, mitä Emmikin totesi, kyllä se on näin nimenomaan se laadukkaaseen koulutukseen pääsy. Siitä ehkä yksi indikaattori myös on se, että mitä me nähdään, mitä tulee väistämättä

tapahtumaan tulevaisuudessa, niin katse, fokus, työ, painopiste siirtyy vähän enemmän vielä Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan. Me nähdään siellä valtavaa väestönkasvua. Nähdään tässä suhteessa nimenomaan suuren suuria tarpeita. Aivan ehdottomasti nämä tulee painottumaan. Kun myös siitä GPE:stä samaa mieltä, että itse asiassa koulutuksen kentällä on aika paljon näitä. Välillä se näyttää vähän sirpaleiselta, että millaisia erilaisia globaaleja liittoumia, platformeja, tavallaan rakenteita ja muita on, että olemme niissä mukana vahvasti. Ja ehkä siinä vielä on sarkaa vielä niidenkin terävöittämisessä, sen globaalin kentän ja työn vielä.

Puhuja 2 [00:20:05]: Ja vielä ehkä erilaisiin platformeihin haluaisin sanoa, että itse asiassa se on sellainen alue, missä mä näen, että EU ei välttämättä käytä omaa voimaansa ihan täydellä potentiaalilla. Mä otan nyt vaikka esimerkiksi sen Eritrean, missä mä viimeksi olin. Ottaen huomioon, että EU on sen GPE:n suurin rahoittaja ja taas GPE on Eritrean opetussektorien ehdottomasti suurin tukija, siihen nähden EU osallistui niihin GPE:n maan sisäisiin koordinaatioihin, joita ministeriö sitten järjestää aika vähän. Se oli minusta yllättävääkin huomata, että delegaatiolla ei ollut varsinaista kiinnostusta ja intoa, koska koulutus ei ollut heidän portfoliossaan tärkeä. Mutta toki nämä ovat varmaan sellaisia asioita, että ne muuttuvat, ja uskon, että tämä tulee vahvistumaan vielä tulevaisuudessa paljon.

Puhuja 1 [00:20:56]: Tämä on osin se, minkä takia, niin kuin tiedät, Emmi, meillä on tämä Team Europe -konsepti. En puhu nyt Eritrea-casesta, mutta sekä näihin, ikään kuin tähän kansalliseen yhteistyöhön liittyen että sitten meidän maakohtaisiin kumppanuustöihin liittyen komissaari Urpilaisen vahva näkemys on se, ja hän ohjaa tätä virkakuntaa sillä tavalla, että meidän pitää entistä enemmän tehdä yhdessä, instituutiot, jäsenmaat. Silloin, kun me saadaan se osaaminen, ne resurssit yhteen, väistämättä se on myös vaikuttavampaa se työ. Suunta on ehdottomasti tuo.

Puhuja 2 [00:21:23]: Ehdottomasti, ehdottomasti.

Haastattelija 1 [00:21:26]: Yksittäisistä alueista eniten EU:n kehitysapua saa Afrikka ja yksittäisistä maista Turkki. Mihin maihin tai alueisiin erityisesti nämä koulutukseen liittyvät kehitysyhteistyötoimet kohdistuvat?

Puhuja 1 [00:21:38]: Turkki ei kuulu tähän komissaari Urpilaisen portfolioon. Mun täytyy pysyttäytyä tässä, mulla on faktat paremmin hallussa niiden kumppanuusmaiden osalta. Se karkea kuva on ollut aiempina vuosina se, että jos miettii maiden lukumäärää, joiden kanssa Euroopan unionilla on ollut kahdenvälinen koulutusohjelma, sellaista yhteistyötä, niin lukumäärällisesti se on painottunut Afrikkaan, Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan aiemmin. Eli siellä on ollut tosi paljon tätä. Sitten resurssit, jos puhtaasti euroissa on laskenut, niin aiemmalla budjettikaudella ymmärtääkseni se taas painottui tuonne Asia-Tyynivaltameri-alueelle. Johtuen siitä, että siellä oli tiettyjä sellaisia maita, joiden osalta tämä panostus on

huomattavan suuri, mukaan lukien Bangladesh esimerkiksi 140 miljoonan ihmisen valtio jne. Mutta tämä tulee tulevaisuudessa muuttumaan, ja niin kuin todettu aiemmin, niin Saharan eteläpuolisen Afrikan, sinne kohdistuvat resurssit ylipäättään tässä Euroopan kumppanuus- ja kehityspolitiikassa mutta myös tässä koulutuksessa tulee korostumaan ihan erityisesti. Ja kyllä se painopiste tekemisen kannalta on ne, mitä tässä keskustelussa on aiemminkin todettu. Kyllä sinne peruskoulutukseen, sinne pääsyyn, laadukkaaseen opetukseen. Ehkä erityisesti nostan esille opettajakoulutuksen. Siitäkin voidaan varmaan puhua enemmän. Siitä tulee varmasti ihan demografisista syistä johtuen hirvittävän tärkeä. Mutta esimerkiksi me tullaan lisäämään panostuksia opiskelijavaihtoon. Kyllä tässä tullaan tekemään mielenkiintoisia asioita entistä enemmän koulutuksen saralla. Ja väittäisin, että maantieteellisesti tulee sitten varmaan se Saharan eteläpuolinen Afrikka korostumaan.

Haastattelija 1 [00:23:19]: Mitäs sitten, jos suhteutetaan vähän koulutusta muihin sektoreihin, mihin laitetaan kehitysyhteistyössä eniten paukkuja ja kuinka korkealla koulutus on näissä prioriteeteissa?

Puhuja 2 [00:23:30]: Mä voisin aloittaa ehkä tämmöisellä kevyellä näkemyksellä, ja Arto voi sitten kompata sitä vahvemmallalla näkemyksellä. EU:llahan on ne prioriteetit, minkä sisällä näitä töitä tehdään. Siellä on kohtalaisen tarkkaan määritelty. Riippuu hirveästi maakontekstista. Mä haluaisin nostaa, että EU ei suinkaan, siis totta kai EU:lla on prioriteetit ja halutaan investoida joihinkin tiettyihin asioihin, mutta kyllä ne sen maan prioriteetit ajaa aina vähän sitä, että mihin EU siinä maassa sijoittaa. Riippuen kontekstista, sanoisin, aika paljon. Esimerkiksi siellä Eritreassa, Eritrean hallitus halusi lähinnä vain infrastruktuuria eikä juuri muuta, ja maatalouden kehittämistä. Eli siellä ne rahat meni siihen. Muissa maissa ne menee muihin asioihin. Mutta Arto ehkä haluaa tästä puhua tarkemmin.

Puhuja 1 [00:24:17]: Kyllä se noin on, Emmi, kuten totesit. Tätä ohjelmointia, mikä tavallaan on se meidän tapa päättää, että mihin kohdistuu tämä meidän yhteistyö, sitä kutsutaan ohjelmoinniksi tätä työtä ja prosessia. Sen tietynlainen yksikkö on MIPS eli tällainen Multi Indicative Planning, siis tällainen maakohtainen suunnitelma, että mitä me tehdään, resurssit, politiikka, painopisteet, mittarointi etc. Se rakentuu just tuolla tavalla, mitä Emmikin tuossa vähän totesi, eli Euroopan unionilla on delegaatio käytännössä jokaisessa meidän kumppanuusmaassa, ja delegaatio johtaa tätä työtä. Se käy vuoropuhelua siellä sekä sen kumppanimaan hallinnon kanssa, mitkä on ne politiikkapainopisteet, mihin halutaan, mitä kohti mennään, minkälaisia tavoitteita on jne. Mutta sitten myös keskustellaan, osana näitä ohjelmointiprosesseja laajemmin kansalaisyhteiskunnan ja yhteiskunnan kanssa. Voin todeta, että esimerkiksi komissaari Urpilainen on painottanut ja alleviivannut kuinka tärkeätä on ollut, että esimerkiksi nuorisjärjestöt on osallistettu tähän dialogiin. Hänellä on sillä tavalla mun mielestä yksinkertaisen hieno ajatus, että heidän huomista ja heidän tulevaisuutta tässä rakennetaan, niin heidän pitää olla muutakin kuin passiivinen objekti. Heidän pitää olla subjekti tässä prosessissa ja mukana. Ne prioriteetit tulee tietenkin komission yleisestä työstä, ne tulee tästä komissaarin yleisestä työstä, ja sitten kun tämä lainsäädäntö on tämän instrumentin NDICI-GE:n ympärillä, niin se taas kertoo, että 30 prosenttia toimista pitää olla tällaisia ilmastositonnaisia, 20 prosenttia pitää kontribuoida

tähän inhimilliseen kehitykseen, 10 prosenttia maahanmuuttoon. Ja sitten vielä tämän lisäksi se, minkä totesin aiemmin, tuon inhimillisen kehityksen sisällä komissaari Urpilainen on päättänyt siitä, että vähintään 10 prosenttia pitää kohdistua koulutuksen edistämiseen meidän tavoitteiden ja arvojen mukaisesti. Tämä ehkä antaa karkean kuvan näiden yleisten politiikkaprioriteettien valossa. Ei minusta ehkä mitään yllättäviä asioita, ilmasto, inhimillinen kehitys, koulutus, maahanmuutto. Nämä tulee olemaan näiden korvamerkittyjen pottien osalta ne merkittävimmät.

Puhuja 2 [00:26:35]: EU ei toimi pelkästään yksin siellä kyseisessä maassa koskaan. Eli YK-järjestelmä on varsinkin Saharan eteläpuoleisessa maailmassa hyvin voimakkaasti läsnä. Eli kun näistä prioriteeteista neuvotellaan hallituksen kanssa, niin kyllä siellä myös katsotaan vähän sitä, että mitä muut on tekemässä. Kenenkään etu ei ole se, että ruvetaan kilpailemaan saman sektorin osa-alueella. Kyllä siellä vähän myös jaetaan niitä sen perusteella, että missä on tilaa ja mitä muutkin tekee. Koska kaikkien etu on nimenomaan se, että maa kehittyy, eikä se että kaikki resurssit pistetään hukkaan jonnekin yhteen alueeseen, mitä kaikki vaan haluavat tehdä.

Puhuja 1 [00:27:14]: Se on just näin. Ja mä lisään ehkä sen vielä, tämän Team Europe -ulottuvuuden. Sen lisäksi, että meillä on näitä kumppaneita, me tehdään tätä työtä sekä kansalaisjärjestöjen kanssa siellä, erilaisten kansallisten toimijoiden, kansainvälisten järjestöjen, niin kuin todettu YK-perhe on vahvasti läsnä ja iso kaveri meille tässä työssä. Mutta sitten tämä Euroopan unionin delegaatio myös pyrkii tuomaan yhteen niitä jäsenmaita, koska jäsenmaille on taas vähän vaihtelevasti niitä omia lähetystöjä noissa kumppanimaisissa. Mitä pienempi jäsenmaa, vähemmän historiallisia siteitä, niin sen ehkä ohkaisempi edustus ja toisin päin. Siinä on se meidän uuden ajattelun siemen, että kun tuodaan siellä maatasolla yhteen nämä ponnistelut, niin me päästään varmasti parempiin tuloksiin. Siellä löytyy ne intressit. Ne taas voi vaihdella vähän jäsenmaittain. Joillekin Euroopan unionin jäsenmaille koulutusyhteistyö voi olla hirveästi luonnollisempi. Sitten Viro, sanotaan, he on hirveän hyviä kaikessa digitaalisessa, niin he on siellä aktiivinen Team Europe -jäsen ja näin pois päin. Yritetään tätä ravita ja tavallaan huoltaa tätä yhteistyötä kaikissa ulottuvuuksissa.

Puhuja 5 [00:28:32]: Mitä eroa on humanitaarisella ja kehitysyhteistyöllä?

Puhuja 6 [00:28:38]: Kehitysyhteistyöllä tarkoitetaan julkisista varoista annettavaa tukea, jolla pyritään edistämään kehittyvien valtioiden taloudellista kehitystä ja hyvinvointia pitkällä tähtäimellä. Humanitaarinen apu taas tarkoittaa apua, jolla pyritään tukemaan valtioita akuuteissa kriiseissä kuten esimerkiksi luonnonkatastrofeissa ja konflikteissa.

Haastattelija 1 [00:28:58]: EU:n kehitysyhteistyön historiallista kehitystä on kuvattu jäsenmaiden valtasuhteiden heiluriksi, millä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi kun EU:iin on liittynyt uusia jäsenmaita, niin kehityspolitiikankin painotus on sitä myötä vaihdellut vähiten

kehittyneiden maiden ja alueellisten painotusten välillä. Toki riippuen jäsenmaiden intresseistä. Mitä te sanoisitte siihen, että millainen EU:n kehitysyhteistyön painotus on tällä hetkellä vai onko mitään painotusta edes havaittavissa?

Puhuja 2 [00:29:28]: Tällä hetkellä EU on sitoutunut, ja sitä myötä kaikki jäsenmaat, näihin SDG Agenda 2030, seitsemäntoista SDG:tä, jotka tavoittelee äärimmäisen köyhyyden vähentämistä tai köyhyyden lopettamista. Mä itse koen, että se on hirveän kätevä työkalu, mihin on ollut maiden helppo sopeutua, ja tällä hetkellä kaikkea EU:n työtä ohjaa tämä Agenda 2030. Ja se ohjaa Suomen työtä ja se ohjaa YK:n työtä ja se ohjaa jäsenmaista ainakin suurinta osaa. Jos ei sitä käytännössä ihan näy, niin ainakin periaatetasolla. Siihen on helppo viitata. Se on ollut sellainen helpottava instrumentti, kun se tuli voimaan vuosituhattavoitteiden jälkeen. Mutta Arto voi taas ehkä syventää vähän tätä yleisnäkymää.

Puhuja 1 [00:30:18]: Tuosta on helppo jatkaa. Kyllä tuo SDG-painotus näkyy itse asiassa komission yleisessä työssä ihan niinkin, että nämä kestävä kehityksen tavoitteet, nehan sidottiin meillä sisäisesti tähän semester-seurantaan esimerkiksi. Se oikeasti on nivelletty ihan keskeiseksi osaksi koko komission työtä. Myös niin, että nämä yleiset prioriteetit, mitä meillä on, eli tämä Green Deal, vihreä siirtymä, digitaalinen transformaatio, reilu talous, demokratian edistäminen ja niin pois päin. Nämä hyvin vahvasti mielestäni kaikki linkittyvät tuohon samaan 2030 Agendaan. Siihen päälle tulee tietysti nämä komissaarin omat painotukset vielä, kun kehitystyöstä ja kumppanuustyöstä puhutaan. Eli koulutus hyvin vahvana. Ehkä tällaisena kattonarratiivina komissaari Urpilainen on pitänyt epätasa-arvon vastaista kamppailua. Siihen tulee laajasti se inhimillisen kehityksen työt ja nyt ehkä akuuteimpana tällä hetkellä on rokotusten turvaaminen maailman kansalaisille mahdollisimman tasa-arvoisesti. Ja sitten alueellisena painoituksena mä nostan Afrikan. Ja se tuli ihan heti sieltä tämän komission työkauden alusta puheenjohtaja von der Leyen kirjoitti tällaiset toimeksiantokirjeet kaikille komissaareille, ja komissaari Urpilaisella siellä luki hyvin selvästi, että johdat työtä uuden Afrikka-strategian valmistelemiseksi. Se julkistettiin 9.3.2020 eli tasan kaksi päivää ennen kuin WHO, Maailman terveysjärjestö julisti, että koronasta on tullut globaali pandemia. Kyllä nämä on varmasti niitä painopisteitä. Ja sitten mä sanoisin ehkä laajemmin vielä, että se mitä Urpilainen on yrittänyt tässä muuttaa, ja mikä se suunta on ollut, se ei ole vahinko, että tämä on kansainvälisten kumppanuuksien komissaarin tehtävä tällä hetkellä. Nimenomaan tämä kumppanuustyö nähdään sisältävän aika paljon laajemman paletin kuin se puhtaasti kehitysyhteistyö, miten se on ymmärretty. Tämä sisältää edelleen sen kovan ytimen äärimmäisen köyhyyden vastaisesta taistelusta ja niin pois päin, mutta yrittää ehkä vielä enemmän etsiä näihin globaaleihin haasteisiin liittyen yhteisiä ratkaisuja, miten vaikka vihreästä ja digitaalisesta kehityksestä löydetään Afrikan kanssa sellaisia ratkaisuja, että molemminpuolista hyötyä on. Ja viimeisenä pointtina ehkä, kyllähän tässä geopolitiikka kehystää jollain tapaa kokonaisuudessaan kuitenkin tätä, että maailma on geopolitiikan näyttämö, me nähdään eri tavalla erilaiset geopolitiittiset isot toimijat aktiivisina Afrikassa, mutta ei vain Afrikassa. Se on myös se konteksti, missä Euroopan unioni sitten tekee yleisestä työtään, mutta myös tekee näitä arvo- ja politiikkavalintoja, että mitä haluamme tehdä. Kyllä koulutus on selvästi sellainen, että haluamme voimaannuttaa sitä kumppanimaan yhteiskuntaa. Ja kyllähän varmaan kaiken kehityksen edellytys on se hyvä koulutus, mikä antaa eväitä ihmisille olla aktiivisia, rakentaa

hyvää elämää ja ehkä myös enemmän tällaista eurooppalaista liberaalia demokratiaa muistuttavaa yhteiskuntaa kuin sitten jotain kilpailevaa yhteiskuntamallia.

Haastattelija 1 [00:33:24]: EU:n kehitysyhteistyö kuuluu jaetun toimivallan piiriin, mikä tarkoittaa sitä, että sekä EU että jäsenvaltiot toimivat rinnakkain eli EU toimii yksikkönä ja myös sitten jäsenmaat toimii yksinään. Kysyisin sellaista, että vaikeuttaako tämä kehitysyhteistyön yhdenmukaisuutta ja johdonmukaisuutta vai toimiko tämä ihan hyvin näin jaetun toimivallan piirissä?

Puhuja 2 [00:33:47]: Entisenä YK-laisena se mun mielestä auttaa. Se nimenomaan vahvistaa sitä ääntä varsinkin nyt, jos puhutaan ihan nimillä, niin se että Kiina on noussut Afrikassa niin suureksi toimijaksi ja toimii aika eri lailla ja ehkä ei sellaisten arvojen mukaan, mitä me haluttaisiin edistää. Kyllähän se auttaa, että EU ja jäsenvaltiot tavallaan puhuu kuitenkin samaa kieltä. Mä olen kokenut sen pelkästään hyväksi asiaksi.

Puhuja 1 [00:34:21]: Olen luonnollisesti samaa mieltä. Ennen kuin tämä pandemia iski ja pystyttiin enemmän matkustamaan, niin sain olla muutamalla kumppanusmaavisiitillä mukana komissaarin delegaatiossa, ja niissä sitten aina melkein käsin tuntuvasti katsellaan niitä projekteja, vierailaan siellä ja katsotaan, mitä siellä konkreettisesti tehdään. Kyllä se havainto oli usein se, että paljon tehdään, mutta vähän erilaisiakin projekteja ja hankkeita tehdään. Niin kuin mä aiemmin totesin, että jos pystytään kokoamaan yhteen yhteen tämä, mitä EU EU:na tekee ja mitä jäsenmaat, eli tämä Team Europe -ajatus, osaaminen ja resurssit yhteen, niin kyllähän se ajatus on aivan eri kuin se, että puuhastellaan samassa kumppanusmaassa ehkä vähän samankin teeman parissa karrikoiden vierekkäin vähän omia. Tämä on se perusajatus, että pakko siitä on löytyä synergiaa. Meidän kanssa on varmasti helpompi tehdä työtä, kun me toimimme koordinoitusti ja yhdessä. Mä luulen, että tämä on myös kumppanusmaan näkökulmasta ja niiden ihmisten, jotka viime kädessä hyötyy, niin ehdoton etu on se, että on mahdollisimman vaikuttavaa tämä työ.

Puhuja 2 [00:35:33]: Tuo, mitä Arto sanoi, se on nimenomaan sitä, mistä mäkin aikaisemmin puhuin, sitä kilpailun välttämistä. Silloin kun mä olen aloittanut kehitysyhteistyön parissa Malawissa vuonna 2007, silloin oli ehkä vielä enemmän sellaista, että EU teki omiaan ja jäsenvaltiot teki omiaan ja oli vähän sellaista kilpailua, mutta mä olen kyllä huomannut siinä ihan selkeän muutoksen näiden vuosien myötä. Ja se on vain tervetullut suunta.

Haastattelija 1 [00:35:58]: Brexit eli Iso-Britannian ero EU:sta tuli voimaan tänä vuonna, ja tämä luonnollisesti vaikuttaa EU:n budjettiin, koska Iso-Britannia on ollut iso EU:n toiminnan rahoittaja. Mulla olisi kysymys, Arto, sulle, että kuinka Brexit vaikuttaa EU:n kehityspolitiikkaan? Mitä tämä näyttää?

Puhuja 1 [00:36:16]: Tietysti Euroopan unioni määrittelee sen, mitä teemme ja millaisilla resursseilla itse, ja näitä resursseja nyt tällä uudella budjettikaudella pikkaisen vahvistettiin entisestään eli mitään sellaista vajetta ei ole näkyvissä. Mutta tietysti, kun puhun mielelläni tästä Team Europe, Eurooppa-joukkueesta, niin siinä on nyt yksi aktiivinen jäsen vähemmän. Mä luulen, että ennen muuta se muutos on ehkä kahdenlainen. Toisaalta se, että varmasti tulemme tekemään myös isobritannialaisten vaikkapa kehitysyhteistyöjärjestöjen kanssa tulevaisuudessakin töitä, mutta se status on vähän erilainen. Kun Iso-Britannia ei ole enää jäsenmaa, niin nämä toimijat on ikään kuin kolmannen osapuolen toimijoita, mutta en yhtään epäile, etteikö yhteistyötä tehtäisi, koska tiedän, että Iso-Britannia on vahva toimija. Toisaalta sitten, jos olen ymmärtänyt oikein, että siellä saarivaltiossa ollaan leikkaamassa näitä resursseja ja ehkäpä myös koulutukseen liittyen, niin se tietysti asettaa kansainväliselle yhteistyölle ja näille kumppanimaille ja edunsaajille haasteen, mutta se antaa myös mahdollisuuden sitten Euroopan unionille vahvana aktiivisena toimijana ehkä olla entistä vahvempi.

Puhuja 2 [00:37:30]: Tuo, mitä Arto sanoi siitä, että he on ollut vahva toimija, ja siis briteillä on perinteisesti tosi kovatasoinen se heidän oman maan kehitysyhteistyöyksikkö, niin se on ollut ihan huipputasoinen ja he on tuottaneet huippututkimusta ja huippulaatuista työtä ja ollut monissa asioissa aika voimakkaastikin vienyt eteenpäin sellaisia asioita, mitä kehitysyhteistyössä ihan konkreettisesti on tarvinnut viedä ja isoja uudistuksia. Se tulee olemaan siinä mielessä ehkä pieni menetys EU:lle, että nämä ekspertit ei välttämättä enää ole käytettävissä samalla lailla, ei ainakaan automaattisesti. Jännää nähdä, mitä tälle tapahtuu, varsinkin kun siellä ollaan kehitysyhteistyömäärärahoja pienentämässä. Hyödytäänkö me siitä niiden eksperttien muodossa vai ei, niin vaikea sanoa, mutta kyllä siellä varmasti jotain tulee muuttumaan.

Puhuja 1 [00:38:23]: Mä en malta, Emmi, olla lisäämättä, en ole eri mieltä kanssasi, mutta mun pitää sanoa sellainen, laittaa vähän kontekstiin tätä eksperttikysymystä. Täällä kun katselee Euroopan unionin komissiota, jossa on reilu kolmekymmentätuhatta työntekijää muistaakseni, niin työvoimavaltaisina pääosasta, jossa on selvästi eniten työntekijöitä on tämä nykyinen IntPa, International Partnerships eli entinen Devco, eli nimenomaan tämä kumppanuus- ja kehitystyön pääosasto. En yhtään epäile, etteikö globaalisti olisi paljon muitakin asiantuntijoita, mutta sanonpahan vaan, että tämä on huikea porukka, tämä on mieletön useamman tuhannen ihmisen jengi, joka tekee ihan mieletöntä duunia tässä kumppanuustyössä. Halusin vain alleviivata sitä.

Puhuja 2 [00:39:07]: En millään lailla kyseenalaista, mutta varmaan olet samaa mieltä kanssani, että entisen DFIDin taso oli kyllä aika kova myös. Mutta hyvä kuulla, että EU on valmis paikkaamaan myös tätä.

Haastattelija 1 [00:39:21]: Brexitin lisäksi meillä on tietenkin muitakin haasteita EU:ssa kuten koronapandemia ja sen jälkiseuraukset. Pandemian seurauksena lasten kouluun pääsy maailmalla otti aika suurta takapakkia, ja Unicefin mukaan keväällä 2020 kun pandemia oli

alkanut, 1,6 miljardia lasta ei päässyt ainakaan hetkellisesti fyysisesti paikan päälle kouluun. Kerrotteko vähän tarkemmin, että kuinka nämä koronan vaikutukset on ollut nähtävillä EU:n kehitysyhteistyössä erityisesti koulutuksen sektorilla?

Puhuja 1 [00:39:55]: Tietysti se suuri huoli meillä ja kansainvälisellä yhteisöllä oli se, että liian moni noista nuorista ei tule palaamaan sinne pulpetin ääreen, eli tästä tulee pysyvät jäljet, kun tiedämme, että monessa kumppanimaassa ei ole ylipäättään itsestään selvyys, että lapsi tai nuori menee kouluun, saa sen koulupaikan ja pystyy käyttämään aikansa siihen, vaan on ehkä työtä tai jotain muuta, mitä se yhteisö tai perhe enemmän tarjoaa. Mitä me ollaan nähty selvästi kansainvälisesti tarkastellen on se, että haavoittuvammassa asemassa olevat tietysti taas ja valitettavasti myös tämän kriisin kohdalla kärsineet enemmän, ja ehkä tässä nostan erityisesti esille myös tytöt. Tyttöjen koulutus, sen tukeminen kaikin mahdollisin tavoin koulutusjärjestelmän resursseilla on aivan selvä painopiste, aivan sellainen asia, jota edistämällä pystytään tähän vastaamaan. Toinen on sitten tämä, mihin viittasin, eli mitä vähemmän lapsityövoimaa, sitä enemmän lapset voivat myös käydä koulua, kun sitä pystytään järjestämään. Eli kyllä myös tämä puoli tästä kolikosta, yritetään sillä tavalla tervehdyttää yhteiskuntia ja käytäntöjä, saada lapset sinne, minne lapset kuuluu. Pois työstä kouluun. Se on ehkä toinen viesti. Ja kolmantena sitten, mikä tulee olemaan tosi iso juttu, kansainvälisten arvioiden mukaan 69 miljoonaa opettajaa puuttuu tällä hetkellä kouluista globaalisti. 69 miljoonaa opettajaa puuttuu kouluista tällä hetkellä, mikä tarkoittaa tietysti, että ei myöskään voida tarjota laadukasta koulutusta. Eli kyllä tämä on iso juttu, että miten me pystytään auttamaan opettajankoulutuksessa, saamaan niitä opettajia. Pelkästään Afrikka tarvitsee tämän kuluvan vuosikymmenen aikana melkein 20 miljoonaa uutta opettajaa. Tämä on ihan megaluokan kysymys.

Puhuja 2 [00:41:48]: Vielä sellainen lisättävä, että koulutuksen tilannehan on monissa maissa ollut tosi huono jo ennen koronaa, ja mitä Arto sanoi, niistä lapsista, jotka ei ole edes päässeet ennen koronaa, niin tämä tilannehan siis vaan on pahentanut. Mutta myöskin monissa maissa koulut on nyt avattu oikeastaan kaikkialla, niitä pistetään aina välillä kiinni ja suljetaan taas. Mutta sellaisissa kouluissa, missä valmiiksi on jo yhdessä luokassa 200 oppilasta, on täysin mahdoton noudattaa mitään turvavälejä tai turvallista kouluun paluuta. Eli EU on ollut hyvinkin tehokas tässä korona-aikana avustamassa esimerkiksi just Pelastaa Lapset ry:tä siinä, että ollaan pystytty näitä koronaturvallisia ratkaisuja tarjoamaan kouluissa. Lasten psykososiaalinen tuki on sellainen, mistä ei olla puhuttu, mutta lasten pahoinvointihan on lisääntynyt kaikkialla. Tai lasten ja aikuisten oikeastaan, mutta se näkyy myös kehittyvissä maissa. Ja EU on tarjonnut sitten mm. mahdollisuuksia psykososiaaliseen tukeen koulussa eli ihan pelejä, leikkejä ja opettajan koulutusta siihen, että lapset saadaan palaamaan normaalimpaan olomuotoon tällaisen kummallisen vuoden jälkeen.

Puhuja 1 [00:42:57]: Niin kuin tässä on todettu aiemmin, niin kukin maa on erilainen, ne lähtökohdat ja tilanteet on kauhean erilaisia. Mutta nämä digitaaliset välineet ja ratkaisut koulutukset yleisesti ottaen, ne tulee olemaan aika mielenkiintoisia tulevaisuudessa, ja jossain mitassa me pystytään niitä hyödyntäen takaamaan yhä useammalle ihmiselle tai lapselle, nuorelle, pääsyn koulutukseen. Mutta on tietysti selvä, että jos ei ole pääsyä

sähköön, niin silloin myöskään digitaalisista ratkaisuista ei ole lyhyellä aika välillä hyötyä. Eli täytyy katsoa, tämä on hyvin mosaiikkimainen tämä kenttä, hyvin räätälöiden mekin tehdään kumppanuusmaiden kanssa sitä työtä. Se on joissain paikoissa, jossain olosuhteissa jo, kyllä tämä digitaalisuus tulee siellä väistämättä koko ajan enemmän ja enemmän myös avuksi tässä mielessä.

Haastattelija 1 [00:43:46]: Jos ei oteta huomioon tätä korona-aikaa, niin maailmanlaajuisesti lasten ja nuorten koulutus on kuitenkin lisääntynyt viime vuosina paljon. Ja esimerkiksi yli 90 prosenttia maailman lapsista pääsee alakouluun. Ja nyt onkin alettu puhua enemmän siitä, että koulutuksen laatu laahaa perässä. Mitä EU on tehnyt tai voi tehdä nimenomaan tämän koulutuksen laadun eteen?

Puhuja 2 [00:44:10]: EU:han on tehnyt paljon, Arto puhui tuossa jo niistä opettajankoulutusohjelmista, joita on. Mutta näin korona-aikana myös tällainen tukiopestoiminta ja muu on lisääntynyt. Oppimisen kriisihän on sellainen maailmanlaajuinen ongelma, mistä nyt puhutaan enenevässä määrin, ja Suomikin siihen on kovasti osallistumassa, sen ratkaisuun. Siihen tarvitaan varmaan digitaalisia ratkaisuja, siihen tarvitaan aika innovatiivisia ratkaisua. Mä en itse ole sen digitalisaation kauhean suuri fani oltuani näissä varsin kehittymättömissä maissa, ja se on vielä aika kaukana se, että ne maaseutujen lapset pystyisi jotain tabletteja käyttämään. Mutta on olemassa erilaista digitalisaatiota ja erilaisia innovatiivisia ratkaisuja, mitä voidaan tehdä. Mä luulen, että se, millä tästä ehkä parhaiten kyllä päästään eteenpäin on se monitoimijayhteistyö EU:n ja muiden toimijoiden välillä, ja sitten just ne suuret rahastot, Global Partnership for Education erityisesti keskittyy sellaiseen pitkäjänteiseen työhön. Se varmaan vie eteenpäin. Mutta sellainen asia, mistä haluaisin muistuttaa, kun puhutaan oppimisen kriisistä, aina kun siitä puhutaan, niin keskitytään erityisesti opetussektorin asioihin. Harvoin puhutaan siitä, mitkä edellytykset sillä lapsella voi olla, että se voi tulla sinen kouluun ja oppia. Ja yksi niistä on esimerkiksi ravitseminen. Eli ensimmäisen tuhannen päivän ravitseminen muokkaa aivoja jo merkittävästi, jos lapsella ei ole myöhemminkään elämässä riittävästi ruokaa esimerkiksi, niin ei kerta kaikkiaan jaksa tulla kouluun tai jos tulee, ei jaksa keskittyä. Eli tämä sosiaaliturvan merkitys tai elämiselle riittävän palkan merkitys on sellainen, mistä puhutaan aivan liian vähän, kun puhutaan oppimisen kriisistä. Se on sellainen asia, mitä EU:kin voisi enemmän ehkä tehdä, tällaista multisektorillista työtä yrittäessään ratkaista oppimisen kriisiä.

Puhuja 1 [00:46:02]: Muutama pointti tähän. Ensinnäkin mä olen todennut, että nyt tätä kasvatetaan budjettia eli rahallista lihasta, millä tätä työtä tullaan tekemään nämä seitsemän vuotta, sitä kasvatetaan merkittävästi. Väitän, että myös ihan varmasti tulemme saamaan vielä entistä parempia tuloksia aikaan, ja siellä on mm. tämä opettajakoulutus keskeisenä elementtinä, mutta en mene siihen enää uudestaan, peruskoulutuksen vahvistaminen jne. Toinen viesti on tähän tämä Team Europe, minkä sanoin. Eli mä itse uskon vahvasti siihen, että nyt instituutiot ja jäsenmaat, joille koulutus on sellainen keskeinen kumppanuustyön elementti, tulee tekemään entistä enemmän yhdessä, jolloin se on vahvempi se osaamispohja ja se rahoituspohja on parempi ja ne tulokset on parempia.

Mutta ehkä sitten tähän koulutuksen laadun näkökulmaan, mitä me ei olla vielä sivuttu, on sellainen, että hirvittävän moni tämän päivän lapsi tulee tulevaisuudessa tekemään töitä tehtävässä tai alalla, jota ei tällä hetkellä ole, siis aivan mielettömän suuri osa niistä lapsista globaalisti katsoen. Mikä tarkoittaa, että työmarkkinat muuttuu, se työ on murroksessa ja silloin se koulutus, sen laatu tietysti, sen pitää heijastaa tätä muutosta. Varmaan meidän ajattelussa tulee korostumaan nimenomaan taitojen kehittäminen tästä näkökulmasta, tällainen työelämälähtöisempi koulutus. Läheisempi yhteistyö myös yritysten kanssa, sen tunnistaminen, mitkä ne tarpeet siellä on. Tätä kautta yksilöiden ja nuorten auttaminen työmarkkinoille. Koulutus sellaisenaan, jos ei siihen tarkasti paneudu ja muuta, ja jollei se reflektoi tätä työmarkkinamuutosta, uhkaa mennä osin hukkaan. Mä luulen, että tämä tulee olemaan yksi aika mielenkiintoinen ja tärkeä näkökulma tulevina vuosina.

Puhuja 2 [00:47:49]: Joo, ja vielä tämän koronan lisäksi tuo on lisääntyvä haaste. Se, että halutaan sitten opettaa lapsille uusia taitoja tai uudella tavalla vaatii myös sitä, että se opetushenkilökunta ymmärtää sen ja osaa sen. Koronahaaste lisättynä tuohon muuttuvan maailman haasteeseen, ei tämä työ ainakaan ihan heti lopu.

Haastattelija 1 [00:48:11]: Eli tänään on keskusteltu siitä, mikä on EU:n kansainvälinen rooli kehitysyhteistyössä, erityisesti koulutuksen saralla, ja kuinka EU vaikuttaa esimerkiksi siihen, että kouluun pääsy olisi mahdollista lapsille kaikkialla maailmassa. Kiitos keskusteluista, Arto ja Emmi. Ja tähän loppuun mä haluaisin vielä heittää teille sellaisen kysymyksen, että jos teidän tulisi mainita yksi asia, joka jokaisen kuulijan olisi hyvä tietää tai muistaa EU:n kehitysyhteistyöstä koulutuksen parissa, niin mikä se olisi?

Puhuja 1 [00:48:39]: Mä toivoisin, että kuuntelija muistaisi ja ymmärtäisi sen, että Euroopan unioni vahvistaa globaalisti koulutukseen pääsyä ja koulutuksen laatua, jotta ne taidot, jotka maailman nuoret koulutuksen kautta hankkii itselleen vastaisi entistä paremmin tulevaisuuden työmarkkinoiden tarpeita.

Puhuja 2 [00:49:00]: Mä haluaisin muistuttaa meitä kaikkia siitä, että kehitysyhteistyö, mitä EU tekee koulutuksen hyväksi, se ei ole pelkästään kehittyvien maiden lasten parhaaksi vaan se edistää sitä, että meillä kaikilla olisi parempi maailma asua tulevaisuudessa.

Haastattelija 1 [00:49:16]: Kiitos teille ihan tosi paljon keskusteluista, oli ihana kuulla teidän viisaita ajatuksia tästä aiheesta.

Puhuja 1 [00:49:24]: Kiitos paljon, mukava keskustelu.

Puhuja 2 [00:49:25]: Kiitos. Mukava keskustelu.

Haastattelija 1 [00:49:27]: Kiitos kun olet kuunnellut Samokin EU kiinnostaa -podcast-sarjaa. Jaksoissa olemme jutelleet siitä, mitä EU tarjoaa nuorille ja opiskelijoille, EU:n ihmisoikeuspolitiikasta, Euroopan elpymisestä koronapandemiasta sekä EU:n kehitysyhteistyöstä koulutuksen edistämiseksi maailmalla. Jos joku jakso on jäänyt sulta välistä, niin käy ihmeessä kuuntelemassa, meillä on ollut ihan supermielenkiintoisia keskusteluja asiantuntijoiden, poliitikkojen ja opiskelijoiden kanssa. Tämä oli Samokin EU kiinnostaa podcast, joka on Ulkoministerin Eurooppa-tiedottamisen rahoittama. Kiitos kun kuuntelit. Moi moi!

[äänite päättyy]